

Informatie Kunstwerk

Titel: Zonnewijzer

Wijk:	Strijp
Toponiem:	Noord-Brabantlaan, Bij Evoluon
Kunstenaar:	Fred (Federico Antonio) Carasso (pseudoniem Fred Deltor; 1899 - 1969) Lou Kalff
Materiaal:	Brons
Jaar van plaatsing:	1953

Omschrijving

In 1934 bereikt de van oorsprong Italiaanse beeldhouwer Fred Carasso, op de vlucht voor het fascisme, via Parijs, Nederland waar hij zich in Amsterdam vestigt. Na de tweede wereldoorlog levert hij een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse beeldhouwkunst, onder meer met verschillende oorlogsmonumenten. Het meest bekende is het Nationaal Monument voor de Koopvaardij (De Boeg, 1952-57/1965) in Rotterdam. Ook in Eindhoven staat een belangrijk oorlogsmonument van zijn hand: het Philips Oorlogsmonument op het Philipscomplex Strijp I aan de Glaslaan. Wanneer in 1951 de NV Philips zestig jaar bestaat, bieden de buitenlandse Philips-vestigingen de maquette van een Zonnewijzer aan de Raad van Bestuur aan naar ontwerp van Lou Kalff en met centraal beeldhouwwerk van Fred Carasso. Deze maquette staat nu in de hal van het Evoluon. Het monument wordt op 23 mei 1953 onthuld voor de voormalige Philips Schouwburg (vanaf 1965 het Philips Ontspannings Centrum). Na de sloop van het P.O.C. verhuist de zonnewijzer in 1991 naar de ingang van het Evoluon. De opdracht aan Carasso luidde 'de wereld omspannende grootheid en verspreidheid van de Philips-organisatie' in beeld brengen. Dit gegeven heeft de beeldhouwer vooral met de begrippen tijd en ruimte willen uitdrukken, gesymboliseerd door de zonnewijzer en het kompas. Op een rond plateau ligt een windroos van zwart, grijs en rood graniet. Hieromheen ligt een gebrand glasmozaïk met aan de uiterste rand vrouwenfiguren die de 24 uren van een etmaal aangeven. Meer naar het midden toe zijn sterren weergegeven. De zuil stelt Philips Nederland voor en bestaat uit zeven horizontale zwart-granieten schijven; hieromheen slingert zich het etmaal in de vier allegorische bronzen figuren: de Dageraad - een vrouw duikt op uit de mantel, de Dag - een lang uitgestrekte naar boven stijgende mannenfiguur, de Schemering - een neerziggende mannenfiguur met een uil aan zijn voeten en sterren in de hand én de Nacht - een vrouwenfiguur overdekt met een mantel. Zij lijken in een voortdurend rondgaande beweging oneindigheid te suggereren. De Zonnewijzer geeft

de dagelijkse kringloop door alle windstreken en landen aan. Het plateau wordt omgeven door blokken steen, afkomstig uit 40 deelnemende landen en 5 werelddelen met als 'steppingstone' een klinker uit Nederland. De 41 stenen, op zich al een bijzondere collectie van zeldzame steensoorten, zijn bovendien geplaatst in de juiste kompasrichting ten opzichte van Eindhoven en voorzien van de naam van het land van herkomst. Overigens bevindt zich nog een tweede kunstwerk van Fred Carasso in het Evoluon. Ter gelegenheid van de nieuwbouw van het Evoluon in 1966 naar aanleiding van het 75-jarig bestaan van het Philips-concern maakt Fred Carasso de bronzen deuren van de hoofdingang. Hier symboliseert Fred Carasso in zijn ontwerp de evolutie van mens en samenleving door de ontwikkeling van de moderne techniek. Carasso heeft Oscar Jespers in 1956 opgevolgd als professor aan de Jan van Eyk-academie in Maastricht, waaraan hij tot 1969 verbonden blijft. Voorts heeft hij kleinere opdrachten uitgevoerd, maar is bekend geworden zowel door zijn hoekige en wulpse beelden van vrouwelijke naakten als door zijn penningen en plquettes (o.a. voor Philips).

